

Sygn. akt II Ka 659/22

Sygn. akt. II Kz 287/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2022r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Karol Troć
Sędziowie:	SO Agata Kowalska SR (del.) Paweł Mądry (spr.)
Protokolant:	p. o. sekr. sąd. Olga Wojtczuk

przy udziale prokuratora Artura Oleszka

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2022 r.

sprawy **M. K.**

oskarżonego z art. 177 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej M. D. oraz zażalenia wniesionego przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej L. D. (1)

od wyroku Sądu Rejonowego w Łukowie

z dnia 9 czerwca 2022 r. sygn. akt II K 383/20

I. zaskarżony wyrok, w tym zawarte w nim rozstrzygnięcie o kosztach procesu, utrzymuje w mocy;

II. zasądza na rzecz Skarbu Państwa od M. D. kwotę 40 złotych, zaś od L. D. (1) kwotę 10 złotych tytułem zwrotu kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 659/22
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	

1. **CZEŚĆ WSTĘPNA**

6.1. **Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji**

wyrok Sądu Rejonowego w Łukowie z dnia 09 czerwca 2022r. w sprawie II K 383/20

6.2. **Podmiot wnoszący apelację**

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

6.3. **Granice zaskarżenia**

6.1.1. **Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

6.1.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

6.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

6.5. Ustalenie faktów

6.1.3. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.	-----	-----	-----	-----
6.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.	-----	-----	-----	-----

6.6. Ocena dowodów

6.1.5. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
-----	-----	-----

<p>6.1.6. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>		
<p>Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2</p>	<p>Dowód</p>	<p>Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu</p>
<p>-----</p>	<p>-----</p>	<p>-----</p>

<p>3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
<p>Lp.</p>	<p>Zarzut</p>	
	<p>zarzut obrazy prawa materialnego, art. 46 § 1 kk, poprzez uznanie, że wydatki, które poniosła i udokumentowała M. D. nie są związane z przestępstwem popełnionym przez oskarżonego M. K. i nie podlegają kompensacie jako szkoda wyrządzona przestępstwem, co w konsekwencji skutkowało nieuwzględnieniem wniosku oskarżycielki posiłkowej, zgłoszonego na podstawie przywołanego wyżej przepisu</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>- obrońca kwestionując odmowę uwzględnienia wniosku M. D. o naprawienie szkody krytycznie odniósł się do stanowiska Sądu Rejonowego przedstawionego w rozdziale „Inne zagadnienia”</p>		

uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Sąd I instancji wyraził tam pogląd, że wydatki poniesione przez oskarżycielkę „nie są związane z popełnionym przestępstwem i nie stanowią szkody wyrządzonej tym występkiem”. Nadto Sąd stwierdził, że w sprawie nie zachodzi podstawa do zastosowania art. 446 § 3 kc.

- natomiast obrońca w uzasadnieniu apelacji wskazał na argumenty przemawiające za istnieniem związku przyczynowego pomiędzy śmiercią L. D. (2) a wydatkami poniesionymi przez jego córkę, a następnie stwierdził, że „przepis art. 46 § 1 kk stanowi w tym przypadku *lex specialis*” w stosunku do art. 446 § 3 kc. Zdaniem obrońcy, z uwagi na kategorię brzmienia art. 46 § 1 kk, obowiązkiem Sądu Rejonowego było uwzględnienie wniosku o naprawienie szkody.

- oceniając zasadność zarzutu obrońcy, na wstępie należy jedynie ubocznie wskazać, że błędem obrońcy jest kwalifikowanie jako „wydatku” oskarżycielki kwot 9.388 zł i 500 zł stanowiących odpowiednio cenę wycieczki oskarżycielki i zaliczkę na zimowisko jej syna, gdyż nie są to wydatki powstałe wskutek śmierci L. D. (2).

- przechodząc do zasadniczego nurtu rozważań należy jednoznacznie wskazać, że przepis art. 46 § 1 kk nie jest *lex specialis* w stosunku do przepisów prawa cywilnego regulujących kwestie odpowiedzialności za popełnienie czynu niedozwolonego. Przeciwny pogląd skarżącego jest rażąco sprzeczny z jednoznacznym brzmieniem przepisu art. 46 § 1 kk, na który powołuje się obrońca. Należy zatem przypomnieć, że

<p>sąd orzeka na podstawie tego przepisu „stosując przepisy prawa cywilnego”. Sformułowanie to oznacza, że sąd w procesie karnym jest zobowiązany oceniać żądanie pokrzywdzonego na podstawie kryteriów zawartych w odpowiednich przepisach kodeksu cywilnego z uwzględnieniem odmienności wynikających z samego faktu wyrządzenia szkody przestępstwem (a zatem, dla przykładu, niemożliwe jest stosowanie w procesie karnym przepisów kodeksu cywilnego o odpowiedzialności na zasadzie ryzyka).</p> <p>- z tych powodów należy przyznać rację stanowisku Sądu Rejonowego, że żądanie M. D. nie znajduje oparcia w żadnym przepisie kodeksu cywilnego i w tym kontekście zostało wyartykułowane twierdzenie Sądu I instancji, że „wydatki” oskarżycielki nie stanowią szkody wyrządzonej występkiem przypisanym M. K..</p>		
Wniosek		
uwzględnienie wniosku oskarżycielki posiłkowej M. D. złożonego na podstawie art. 46 § 1 kk	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
brak podstawy prawnej do uwzględnienia wniosku chociażby w części		
3.2.	- zarzut, mającej wpływ na treść orzeczenia, obrazy prawa procesowego - art. 627 kpk w zw. z art. 616 § 1 pkt 2 kpk	# zasadny # częściowo zasadny

	<p>poprzez zasądzenie od oskarżonego na rzecz oskarżycielki posiłkowej M. D. kwoty 2.352 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, podczas gdy całość wydatków, które poniosła z tytułu ustanowienia w sprawie pełnomocnika wynosi 10.000 zł plus 2.300 zł podatku VAT</p> <p>nadto zarzut zawarty w zażaleniu pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej L. D. (1):</p> <p>- zarzut obrazy przepisów postępowania, a mianowicie art. 627 kpk w zw. z art. 616 § 1 pkt 2 kpk poprzez niezasądzenie od oskarżonego na rzecz oskarżycielki posiłkowej L. D. (1) całości wydatków, które poniosła z tytułu ustanowienia w sprawie pełnomocnika, tj. w kwocie 12.300 zł.</p>	# niezasadny
<p>Zwiążle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>- wskazane powyżej zarzuty, zbieżne w swej treści, należało ocenić łącznie z uwagi na tożsamość argumentacji stanowiącej podstawę do ich nieuwzględnienia;</p> <p>- podnosząc powyższe zarzuty obaj pełnomocnicy prezentowali stanowisko, że sąd orzekając o kosztach procesu nie jest upoważniony do weryfikowania opłaty określonej w umowie zawartej pomiędzy pełnomocnikiem a klientem, a wysokość wydatków limitowana jest wysokością rzeczywiście poniesionych kosztów. Obaj skarżący powołali się w tym zakresie na dokładnie te same orzeczenia Sądu Najwyższego i Sądu Apelacyjnego w Białymstoku. Dodatkowo</p>		

pełnomocnik M. D. stwierdził, że „obowiązujące rozporządzenie określające wysokość opłat za czynności adwokackie nie określa maksymalnego honorarium adwokata, wobec czego jego zaniżenie przez Sąd było arbitralne i całkowicie nieuzasadnione”.

- z tak postawionymi tezami nie zgadza się Sąd Okręgowy w Siedlcach. Owszem, w orzecnictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych wyrażano w przeszłości stanowisko, że sąd nie jest uprawniony do obniżenia opłaty określonej w umowie zawartej między adwokatem a klientem, gdy takie wydatki zostały rzeczywiście poniesione oraz jeżeli ustalona opłata nie przekracza maksymalnej dopuszczalnej wysokości wynagrodzenia jednego adwokata przewidzianego w przepisach, lecz orzeczenia te, wydane ponad dekadę temu, nie reprezentują aktualnej linii orzeczniczej, co do której przyłącza się Sąd Okręgowy w Siedlcach. Prawidłowa wykładnia § 15 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie prowadzi do wniosku, że w przypadku ustalania wysokości opłat za czynności adwokackie przed organami wymiaru sprawiedliwości (stanowiących podstawę do zasądzenia zwrotu kosztów zastępstwa prawnego) sąd ograniczony jest nie tylko limitem wynikającym z tego przepisu (tj. sześciokrotnością stawki minimalnej w przypadku sprawy wymagającej przeprowadzenia rozprawy), lecz jest zobowiązany do przeprowadzenia kontroli w celu ustalenia czy wysokość wydatków poniesionych przez stronę, która zwrotu się domaga,

jest adekwatna w realiach tej sprawy przy uwzględnieniu kryteriów enumeratywnie wskazanych w przepisie § 15 ust. 3 rozporządzenia, a w przypadku ustalenia że jest zawyżona, zobowiązany jest do obniżenia wysokości takiej opłaty do wysokości zgodnej z tymi wyznacznikami (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 5 marca 2021r. w sprawie IV KK 319/19, Lex nr 3189930; Sąd Apelacyjny w Krakowie w postanowieniu z dnia 4 lipca 2019r. w sprawie II AKz 353/19, Lex nr 2757909; Sąd Apelacyjny w Krakowie w postanowieniu z dnia 11 kwietnia 2019r. w sprawie II AKz 171/19, Lex nr 2738932; Sąd Apelacyjny w Katowicach w postanowieniu z dnia 4 grudnia 2018r. w sprawie II AKz 930/18, Lex nr 2728420).

- wbrew twierdzeniu pełnomocnika M. D., przepis § 15 ust. 3 rozporządzenia znajduje także zastosowanie w przedmiotowej sprawie (§ 11 ust. 7 rozporządzenia).

- z tych powodów pogląd prawny skarżących o niedopuszczalności sądowej kontroli wysokości należnego wynagrodzenia obrońcy lub pełnomocnika należało ocenić negatywnie.

- z uwagi zaś na brak kwestionowania przez skarżących ustaleń faktycznych Sądu Rejonowego co do wysokości należnego w tej sprawie wynagrodzenia (tj. ustalenia opłaty na poziomie dwukrotności stawki minimalnej), Sąd Okręgowy uznając zarzut apelacji i zażalenia za bezzasadny, nie znalazł podstaw do zmiany zaskarżonej części wyroku zgodnie z wnioskami pełnomocników.

Wniosek	
wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od oskarżonego na rzecz oskarżycielek posiłkowych kwot po 12.300 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
bezzasadność obu zarzutów skutkowałą nieuwzględnieniem obu wniosków	

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
4.1.	brak
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
-----	-----
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
6.7. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
5.1.1	Przedmiot utrzymania w mocy
- rozstrzygnięcie w zakresie wniosku oskarżycielki posiłkowej M. D. złożonego na podstawie art. 46 § 1 kk - rozstrzygnięcie o kosztach procesu	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
zarzuty apelacji i zażalenia okazały się w całości bezzasadne, zaś Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw	

do zmiany wyroku na podstawie przesłanek uwzględnianych z urzędu	
6.8. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
5.2.1	Przedmiot i zakres zmiany
-----	-----
Zwięźle o powodach zmiany	
-----	-----

6.9. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
6.1.7. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
5.3.1.1.1.	-----	# art. 439 k.p.k.-----
Zwięźle o powodach uchylenia		
-----	-----	
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
-----	-----	
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		

5.3.1.4.1.	# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia	

6.1.8. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania	

6.10. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
-----	-----
6. Koszty Procesu	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
II	oba złożone środki odwoławcze nie zostały uwzględnione, zatem zgodnie z art. 633 kpk w zw. z art. 636 § 2 kpk Sąd zasądził od oskarżycielek posiłkowych na rzecz Skarbu Państwa w równych częściach wydatki postępowania odwoławczego (20 zł tytułem ryczałtu za doręczanie pism sądowych) oraz dodatkowo od M. D. opłatę od apelacji (30 zł - art. 13 ust. 2 ustawy o opłatach w sprawach karnych).

7. PODPIS

1.3. Granice zaskarżenia	
---------------------------------	--

Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej M. D.		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	rozstrzygnięcie co do środka kompensacyjnego i kosztów procesu		
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany		

	w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana